

Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO)

Advies over een ontwerp van koninklijk besluit houdende de facturatie van elektriciteit en gas

- **gevraagd door de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, de heer Olivier Deleuze, in een niet-gedateerde brief, ontvangen op 7 december 2001**
- **voorbereid door de werkgroep *productnormen*, in samenwerking met de werkgroep *energie en klimaat***
- **goedgekeurd door de algemene vergadering van 19 februari 2002 (zie bijlage 1).**

1. Inleidende opmerking

- [1] Het onderhavige advies bestaat uit twee delen. Het eerste deel van het advies (paragrafen 2 tot 9 en 11 tot 45) bevat het standpunt van een deel van de leden van de raad, met name de 3 voor- en ondervoorzitters, de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming, de 4 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking, de 2 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties die de belangen van verbruikers verdedigen, de 5 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties en de 5 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.
- [2] Het tweede deel van het advies (paragrafen 10 en 46 tot 64) bevat het standpunt van een ander deel van de leden van de FRDO, met name 4 van de 5 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten.

2. Samenvatting

- [3] Een deel van de leden (zie [1]) van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) vindt de onderliggende doelstelling van het onderhavige ontwerp van koninklijk besluit (KB) positief. Zij betreuren evenwel dat de huidige tekst heel wat onnauwkeurigheden bevat en dus moeilijk toe te passen is.
- [4] Zij zijn bovendien verwonderd dat de door het kabinet gevraagde termijn om dit advies uit te brengen bijzonder kort was, te meer daar andere dossiers een even grote prioriteit hebben in de liberalisering van de markten.
- [5] Ook al vragen zij zich af of er geen bevoegdheidsconflict is tussen het federale niveau en de gewesten, willen deze leden van de FRDO dat er snel een coördinatie van de federale en gewestinitiatieven inzake facturatie tot stand wordt gebracht en dat de bevoegde regulerende instanties worden geraadpleegd.
- [6] Deze leden wensen in elk geval een harmonisatie van de factuurspecificaties, op zijn minst op Belgisch maar ideaal gezien op Europees niveau. Deze harmonisatie is bijzonder belangrijk in het kader van de liberalisering van de gas- en elektriciteitsmarkt.

- [7] Het ontwerp-KB is belangrijk daar het tot doel geeft de toegang van de consument tot de informatie over zijn energieverbruik, de kosten en effecten ervan te bevorderen. Het mag er echter niet toe leiden dat de werkzaamheden op andere dringende gebieden in het kader van de effectieve liberalisering van de markten worden vertraagd.
- [8] In die geest moet de aan de consument verstrekte informatie eenvormig, helder, doorzichtig, nuttig en correct zijn en moet ze hem in staat stellen vergelijkingen te maken.
- [9] Ook al vinden deze leden dat de Commissie voor de Regulering van de elektriciteit en het gas (CREG), het Controlecomité voor de elektriciteit en het gas (CEEG) en de bevoegde gewestorganen moeten worden geraadpleegd over de technische haalbaarheid van de verschillende concrete voorstellen, reiken ze een aantal denksporen aan om de toepassing van het KB haalbaarder te maken.
- [10] Deze leden vinden dat sommige elementen die door het KB worden opgelegd op het niveau van de individuele factuur, beter vooraf zouden worden gestandaardiseerd door de overheid (of door iedere andere aangeduide instantie) en aan de consumenten worden bekendgemaakt in een begeleidende folder bij de factuur. De bedoelde elementen zijn met name: de definitie van het profiel van "de gebruiker met dezelfde afnamekarakteristieken" en "de spaarzame gebruiker".
- [11] Een ander deel van de leden van de FRDO (zie [2]) distantiëren zich van het advies van een deel van de leden van de FRDO (zie [1]), niet alleen om redenen die verband houden met de wettelijke basis van dit ontwerp-KB en met de bevoegdheidsverdeling tussen de federale en de gewestregeringen (en tussen federale ministers) maar ook om redenen die verband hebben met de haalbaarheid, de onverenigbaarheid van de voorstellen met een toekomstvisie en de incoherenties wat betreft de in de tekst vervatte eisen. Hun standpunt wordt uiteengezet in hoofdstuk 4 van het advies.

3. Standpunt van een deel van de leden van de FRDO (zie [1])

3.1. Presentatie van het koninklijk besluit

- [12] Het ontwerp van koninklijk besluit dat ter advies werd voorgelegd door de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling voorziet in een reeks specificaties voor de facturen voor de levering van elektriciteit en gas aan gebruikers van het laagspanningsnet of gebruikers van een gas-energie-equivalent van minder dan 200 GJ per jaar. Het ontwerp-KB betreft alle (eventueel buitenlandse) leveranciers en alle facturen voor levering op het Belgische grondgebied.

Dit ontwerp is conform punt 432 van het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling. Deze actie werd in het federaal plan opgenomen ingevolge het advies van de FRDO van 4 april 2000 over het voorontwerp van plan.

- [13] Het ontwerp voorziet onder meer in de verplichting om aan de consument een reeks gegevens te verstrekken, die hem in staat moeten stellen zijn eigen verbruik te vergelijken met een gemiddeld verbruik en de evolutie van zijn verbruik in de tijd te beoordelen. Hij moet ook informatie krijgen over de aard van de primaire energiebronnen die worden aangewend om de door hem verbruikte elektriciteit te genereren. Ten slotte voorziet het ontwerp in de noodzaak om aan de consumenten een folder op te sturen met tips over rationeel energiegebruik en de effecten van zijn verbruik op het milieu.

3.2. Algemene opmerkingen

- [14] Deze leden vinden dat de motivatie van het ontwerp van koninklijk besluit aansluit bij een duurzame ontwikkeling en stemmen dus in met de doelstelling van een dergelijk initiatief. Deze motivatie zou echter nader moeten worden bepaald.

Deze leden steunen de intenties aangehaald in paragraaf 432 van het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling en wijzen erop dat deze paragraaf werd overgenomen van de paragrafen 210 en 211 van het advies van de FRDO over het voorontwerp van federaal plan inzake duurzame ontwikkeling van 4 april 2000.

- [15] Deze leden zijn evenwel van oordeel dat het ontwerp-KB dat hen is voorgelegd een gebrek aan precisie en samenhang vertoont. Het is onvoldoende gedetailleerd om het toepasselijk te maken. Zij vinden dat zeer betreurenswaardig.
- [16] Deze leden zijn bovendien verwonderd dat de gevraagde termijn om dit advies uit te brengen bijzonder kort was, te meer daar andere problemen een even grote prioriteit hebben in de effectieve uitvoering van de liberalisering van de gas- en elektriciteitsmarkten.
- [17] Deze leden vinden in elk geval dat dit ontwerp niet mag leiden tot een vertraging van de werkzaamheden die erop gericht zijn een reële concurrentie tot stand te brengen op de geliberaliseerde gas- en elektriciteitsmarkten en van de bepalingen die de duurzaamheid van de openbare-dienstverplichtingen van de betrokken sectoren moeten garanderen. Het moet bijdragen tot de naleving van de openbare-dienstverplichtingen, de beheersing van de milieu- en gezondheidseffecten van het energieverbruik en de opheffing van de concurrentievervalsing.

In dit opzicht moet het ontwerp-KB coherent zijn met artikel 3 van het amendementsvoorstel door het Europese Parlement en de raad van de Europese richtlijn 96/92 betreffende de gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit. Dit voorstel zou de Lidstaten de mogelijkheid bieden om openbare-dienstverplichtingen op te leggen, onder meer op het gebied van de veiligheid, de bescherming van het klimaat en van het leefmilieu, de bescherming van de consument en de transparantie van de prijzen.

- [18] Zoals gepreciseerd in punt [25] en [26] hieronder, draagt het ontwerp-KB dus bij tot een betere voorlichting van de consumenten. De factuur mag echter niet worden gezien als het enige middel om de gewenste informatie te verstrekken.

Preciseren van de wettelijke basis

- [19] Deze leden stellen vast dat het ontwerp-KB zich baseert op de wet van 21 december 1998 houdende de productnormen. Uit onderzoek van dit punt blijkt dat de elektriciteit zou kunnen worden beschouwd als een product in de zin van de wet¹. Deze mening wordt echter niet gedeeld door alle deskundigen. Dit punt zou in ieder geval moeten worden toegelicht bij de geplande herziening van deze wet. Het gas van zijn kant, kan worden beschouwd als een product in de zin van de wet.

¹ Art. 2, 1°: "producten: lichamelijke roerende zaken, met inbegrip van stoffen, preparaten, biociden en verpakkingen, doch uitgezonderd afvalstoffen."

Bovendien achten deze leden van de FRDO dat artikel 5, 6^o² van deze wet niet de fase van de facturatie zelf dekt, die immers achteraf gebeurt, na het verbruik. Volgens deze leden kan een alternatieve of aanvullende wettelijke basis voor het ontwerp-KB worden gevonden in de wet betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument van 14 juli 1991.

Coördineren van de initiatieven, raadplegen van de regulerende instanties

- [20] Deze leden menen dat de Federale regering overleg moet plegen met de gewestregeringen over het KB, ingevolge de Bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 (art. 6 §3, 2°).
- [21] Deze leden vragen zich bovendien af of dit ontwerp-KB niet kan leiden tot een bevoegdheidsconflict tussen de federale staat en de gewesten die bevoegd zijn voor de elektriciteits- en gasdistributie en voor het rationeel energiegebruik (REG), krachtens de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Zij merken op dat er immers initiatieven worden genomen door de gewesten wat betreft de specificaties van de facturatie in het kader van het REG (zie bijvoorbeeld de artikelen 10 en 11 van de tekst "*ontwerp van besluit van de Vlaamse regering inzake de openbare dienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik*" van 30 november 2001 of artikel 18 van de tekst "*ontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot regeling van de procedure bij wanbetaling van de elektriciteitsfactuur, de plaatsing van budgetmeters en de minimale levering van elektriciteit als sociale openbare dienstverplichting*").

Er zou op zijn minst moeten worden gezorgd voor een coördinatie van deze initiatieven.

- [22] Deze leden vinden dat het CCEG, de CREG en de gewestelijke reguleringsinstanties (de CWAPE - Commission wallonne pour l'énergie, de VREG - Vlaamse reguleringsinstantie voor de elektriciteits- en gasmarkt en het BIM - Brussels Instituut voor Milieubeheer) moeten worden geraadpleegd over dit ontwerp-KB, in het bijzonder wat betreft de technische haalbaarheid.
- [23] Deze leden herinneren eraan dat er een type-reglement uit 1989 bestaat voor de facturatie van de elektriciteit en het gas, opgesteld op basis van de aanbevelingen van het CCEG. Dit reglement is momenteel van toepassing in België. De erin vastgestelde gegevens zouden moeten worden beoordeeld om te bepalen of ze al dan niet in het ontwerp-KB in aanmerking moeten worden genomen en/of eventueel moeten worden aangevuld.

Aanmoedigen van een harmonisatie op Belgisch niveau

- [24] Deze leden vinden dat aangezien er tot liberalisering van de markten is beslist op Europees niveau, het ook op dit niveau is dat de harmonisatie-inspanningen van de facturen en van de informatie over het energieverbruik moeten worden aangemoedigd.

² Art. 5: "Teneinde het leefmilieu of de volksgezondheid te beschermen en duurzame productie- en consumptiepatronen te bevorderen, kan de Koning maatregelen nemen om: 6° de informatie, met uitzondering van de reclame als bedoeld in artikel 22 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, te bepalen die betreffende een product of productgroep voorafgaandelijk aan hun op de markt brengen of naar aanleiding ervan moet of kan worden verstrekt en aan wie en hoe deze informatie moet of kan worden verstrekt"

- [25] Dit dreigt echter een lang en moeilijk proces te worden. Deze leden pleiten dan ook voor de grootst mogelijke harmonisatie van de wettelijk in de facturen op te nemen elementen op Belgisch niveau. Deze harmonisatie zal zorgen voor een betere informatie van de burger en potentiële concurrentievervalsingen vermijden tussen leveranciers en verdelers van elektriciteit en gas op een geliberaliseerde markt.

Verzekeren van de kwaliteit van de aan de consument verstrekte informatie

- [26] De aan de consumenten verstrekte informatie moet **publiek, eenvormig, correct, nuttig en doorzichtig zijn**. Ze moet hen in staat stellen vergelijkingen te maken tussen brandstoffen en in voorkomend geval tussen leveranciers en moet duurzamer verbruikskeuzes bevorderen.
- [27] Ook al geloven deze leden dat het ontwerp-KB alleen niet volstaat om deze doelstelling te realiseren, vinden zij dat de verantwoordelijkheid voor de informatieverstrekking op de meest efficiënte wijze moet worden gedeeld tussen leveranciers, verdelers en overheid.

Er moet worden nagegaan welke de meest relevante gegevens zijn die in de factuur en in de informatiefolder moeten worden vermeld. Om hierover te oordelen, moeten de verwachte voordelen van de informatieverstrekking en de kosten om die informatie op te stellen worden afgewogen.

- [28] De informatie moet in ieder geval zo toegankelijk mogelijk worden gemaakt voor alle delen van de bevolking, met een bijzondere inspanning voor de gezinnen met de laagste inkomens, die vaak het moeilijkst toegang hebben tot de informatie.
- [29] Deze leden stellen hier een reeks denksporen voor om de door het ontwerp-KB nagestreefde doelstellingen optimaal te realiseren. Zij achten evenwel dat de CREG moet worden geraadpleegd om de technische haalbaarheid van de verschillende voorstellen na te gaan.

Welke gegevens opnemen in de factuur?

- [30] De factuur moet de gegevens bevatten die eerder betrekking hebben op het persoonlijk verbruik en de evolutie ervan in de tijd. Een grafische voorstelling kan nuttig zijn.
- [31] Het onderscheid tussen het deel van het tarief overeenstemmend met het vervoer en de distributie van de energie en het deel overeenstemmend met de productie is niet opgenomen in de lijst van in de factuur te vermelden gegevens. Er wordt in het ontwerp-KB evenmin melding gemaakt van het deel bestemd om te voldoen aan de openbare-dienstverplichtingen. Deze elementen zouden nochtans een betere vergelijking tussen de bestanddelen van het tarief mogelijk maken, in het bijzonder in het licht van de handelingsruimte waarover de leveranciers beschikken. Het zou gaan om gemiddelde gegevens volgens gestandaardiseerde berekeningswijzen. Nadere technische specificaties zouden moeten worden bepaald na overleg met de CREG.

Welke algemene gegevens moeten worden verstrekt door de leverancier?

- [32] Volgens het KB zou de leverancier de aard van de primaire energiebronnen van de geleverde elektriciteit moeten vermelden. De vraag stelt zich echter wat er technisch haalbaar is. Het zou wellicht gaan om gemiddelde statistische gegevens voor een bepaalde periode.

Ook deze informatie zou moeten worden gestandaardiseerd. De CREG zou de precieze modaliteiten kunnen bepalen voor de standaardisering van deze informatie zodat alle leveranciers vergelijkbare gegevens verstrekken.

Welke gegevens opnemen in de begeleidende folder?

- [33] In de begeleidende folder zouden de gegevens moeten worden opgenomen die niet eigen zijn aan de gebruiker en de leverancier. Om redenen van kostprijs en efficiëntie zouden deze gegevens moeten worden gecentraliseerd en verwerkt door een overheidsinstantie. De neutraliteit en kwaliteit van de erin vervatte gegevens moeten gegarandeerd zijn. Dit deel van de leden van de FRDO meent dus dat dit document moet worden vervaardigd onder de verantwoordelijkheid van de bevoegde overheidsdiensten.
- [34] De consument moet via die folder geïnformeerd worden over de gevolgen van zijn energiekeuzes en over de alternatieve mogelijkheden. De specificaties van het ontwerp-KB over de "milieubescherming" zijn vaag in dit opzicht. Men zou bijvoorbeeld de gemiddelde emissies van vervuilende stoffen per type primaire energiebron van de geleverde elektriciteit kunnen specificeren. Er moet ook informatie worden gegeven over de gevolgen van het energieverbruik voor de volksgezondheid.
- [35] In de folder zou onder meer moeten worden gepreciseerd wat men begrijpt onder "verbruiker met dezelfde afnamekarakteristieken" of "spaarzame gebruiker". Daar er moet voor gewaakt worden, dat de persoonlijke levenssfeer niet wordt aangetast, zou men bijvoorbeeld tegelijk een gemiddeld statistisch verbruiksprofiel voor het afgelopen jaar kunnen geven, rekening houdend met de klimaatvoorwaarden én preciseringen die de consument in staat stellen om zijn verbruik te situeren, bijvoorbeeld op basis van het aantal gezinsleden, de woonoppervlakte, de betrokken regio van het land, het type verwarming en isolatie, de elektrische huishoudtoestellen. Deze preciseringen zullen voor de consument het nuttigst zijn om zijn verbruik op een rationelere manier te beheren. Door de standaardisering van de facturatieperiode, die een volledig verwarmingsseizoen zou moeten omvatten, zal hij gemakkelijker kunnen vergelijken.
- [36] Er zou een elektronische versie van deze informatie beschikbaar moeten zijn.

Op welk ogenblik deze gegevens mededelen?

- [37] Het ontwerp-KB preciseert niet op welk ogenblik deze gegevens moeten worden medegedeeld. Deze leden vinden dat de informatiefolder en de gegevens over het persoonlijk verbruik van de klant zouden moeten worden medegedeeld bij de jaarlijkse afrekening. Het is immers op dat ogenblik dat de sensibilisering van de consument voor een rationeler energiegebruik het meeste effect zal hebben.

Toezien op de nieuwe aankoopwijzen van energie

- [38] Deze leden vragen zich af of de wetgever niet zou moeten voorzien in precieze modaliteiten betreffende de nieuwe aankoopwijzen van energie, eventueel zonder factuur. Het gaat bijvoorbeeld om de aankoop van energieschijven door middel van vooraf betaalde kaarten of sleutels die moeten worden ingevoerd in elektronische tellers of energie-aankopen via het internet.

De andere energiedragers niet vergeten

- [39] Deze leden vinden dat de leveringen van andere energiedragers (bijvoorbeeld stookolie of kolen) ook het voorwerp zouden moeten uitmaken van een wet betreffende de informatie aan de consument.

3.3. Specifieke opmerkingen

- [40] Deze leden merken op dat dit ontwerp-KB valt onder de bevoegdheid van de Staatssecretaris voor Energie, de Minister van Consumentenzaken en de Minister van Economische Zaken. Nu blijkt dat het Ministerie van Economische zaken vermeld staat in de titel van het ontwerp maar dat de naam van de Minister niet is opgenomen in de lijst van ondertekenaars.
- [41] Het begrip “afgelopen jaar” moet worden gepreciseerd: gaat het om een kalenderjaar of om de periode van twaalf maanden voorafgaand aan de samenvattende factuur? Dit deel van de leden van de FRDO vindt dat het zou moeten gaan om een verbruiksperiode, tussen twee meteropnames.
- [42] De vergelijking met de vorige facturen dreigt problemen te stellen bij een verandering van leverancier. Bovendien moet worden gepreciseerd welke specifieke elementen men zou moeten kunnen vergelijken. De CREG zou hierover moeten worden geraadpleegd.
- [43] Het aantal graaddagen is een complex begrip dat in hoofdzaak slechts het verbruik voor de verwarming en dus maar een deel van het gezinsverbruik betreft. Deze leden van de FRDO stellen zich vragen over het nut van deze informatie voor de consument en vinden dat ze bij voorkeur moet worden vermeld in de begeleidende folder. Informatie over de klimaatvoorwaarden van het afgelopen jaar en over hun impact op het type-verbruik vermeld in paragraaf 31 zou nuttiger kunnen zijn om de consument in staat te stellen betere vergelijkingen te maken.
- [44] Deze leden vinden een vergelijking van het verbruik in energie-eenheden wenselijker. Het kan nuttig zijn voor de verbruiker om ze gepaard te doen gaan met vergelijkingen in monetaire eenheden. Ook een vergelijking in grafische vorm kan nuttig zijn.
- [45] Om beter te kunnen vergelijken, zou als energie-eenheid het kWh moeten worden gebruikt en niet de GJ, aangezien het kWh de gemeenschappelijke eenheid is om het energieverbruik van gas en elektriciteit aan te duiden.
- [46] Ten slotte moet erop worden toegezien dat de Nederlandstalige en de Franstalige versie conform zijn.

4. Standpunt van de andere leden van de FRDO (zie [2])

- [47] Terwijl ze zich afvragen of de regering zich wel bezighoudt met de juiste prioriteiten op een energiemarkt op weg naar liberalisering, formuleren andere leden van de FRDO de volgende algemene opmerkingen.
- [48] In de eerste plaats stellen deze andere leden zich vragen over de motieven van dit ontwerp-KB. Gaat het om een wil tot sensibilisering voor REG (onder gewestbevoegdheid), een poging tot harmonisatie van de door de gewesten aangegane (of aan te gane) openbare-dienstverplichtingen (ODV), twijfels over het huidige facturatiesysteem, een wil tot snelle omzetting van een nog niet afgerond ontwerp van Europese richtlijn, ... Hoe het ook zij en ook al zijn deze motieven lovenswaardig, het zou verstandig zijn om ze in deze tekst te preciseren zodat niet alleen de bevoegde ministers maar ook de rechtstreeks betrokken actoren bekend zijn. De bedoeling is een nodeloze herhaling of opstapeling van maatregelen te vermijden en de initiatieven met vergelijkbare doelstellingen te coördineren.
- [49] In de eerste plaats uit wettelijk oogpunt, zou de wettelijke basis van dit ontwerp-KB, namelijk de wet betreffende de productnormen, opnieuw in vraag kunnen worden gesteld, met name omdat het niet gaat om het op de markt brengen noch om de verkoop van een

product maar om de facturatie ervan. Indien dit het geval was, zouden de bevoegde ministers en de ondertekenaars van deze tekst (net als de officiële raadplegingsprocedure van de adviesorganen) verschillend zijn.

- [50] Ook moet worden gewezen op het bestaan van verplichte vermeldingen op de facturen krachtens de dwingende handelsrechtelijke en fiscaalrechtelijke bepalingen en de aanbevelingen (type-reglement) van het CCEG ter zake.
- [51] Verder is er een incoherentie tussen het opschrift Ministerie van Economische Zaken en de ondertekenende ministers.
- [52] Daarenboven moet de bevoegdheidsverdeling tussen de federale regering en de gewestregeringen worden verduidelijkt, zowel in termen van REG, elektriciteits- en gasverdeling of ODV. Tenslotte hangen de tariefverplichtingen tot op heden af van het CCEG (en in de toekomst van de CREG en haar drie collega's), die niet werden geraadpleegd. Ook al is het de Raad van State die zich hierover moet uitspreken, menen deze andere leden van de FRDO dat men dit zo snel mogelijk moet preciseren om bevoegdheidsconflicten en rechtsonzekerheid te vermijden.
- [53] Uit inhoudelijk oogpunt, delen andere leden van de FRDO de bezorgdheid over de beschikbaarstelling aan de consument van heldere, nauwkeurige en relevante informatie. Met dit doel wensen deze leden een evenwicht te vinden tussen het nut van de aan de consumenten verstrekte informatie en de moeilijkheden verbonden aan de modaliteiten voor het verkrijgen en het verspreiden van deze informatie. Bovendien moeten deze gegevens duidelijk worden gedefinieerd en coherent zijn met de bestaande en toekomstige praktijken en definities in het licht van de aan de gang zijnde liberalisering van de markten van elektriciteit en gas.
- [54] Er ook aan herinnerend dat de facturen in de eerste plaats boekhoudkundige documenten zijn, wensen de andere leden van de FRDO een duidelijk onderscheid te maken tussen de eisen naar gelang het type facturen: tussentijdse factuur (forfaitair bedrag dat niet overeenstemt met het verbruik voor de betrokken periode) of afrekening (na opneming van de meter of bij een verandering van leverancier of andere wijziging).
- [55] De andere leden van de FRDO verzetten zich bijgevolg tegen iedere bepaling die de voorzienbare ontwikkelingen op de markt zou kunnen afremmen of onmogelijk maken, zoals de aankoop van hoeveelheden elektriciteit bij vooruitbetaling, met betaalkaarten, in supermarkten, ... gevallen waarin facturatie achteraf overbodig is.
- [56] Het voorstel is ook geen voorbeeld van administratieve vereenvoudiging maar, in tegendeel, van "regelzucht", waarbij geen enkel vertrouwen wordt gesteld in de vrije ondernemingszin, waarbij de leveranciers zich van hun concurrenten zouden kunnen onderscheiden door aan hun klanten een betere informatie te bieden.
- [57] De andere leden van de FRDO benadrukken de technische en materiële onmogelijkheid om de stromen (oorsprong - bestemming) te individualiseren op basis van de energiebronnen en -types. Een algemene karakterisering van het productiepark van een of van de leverancier(s) (x% kernenergie, y% hernieuwbare energie ...) kan worden opgesteld maar de identificatie van de ingevoerde of via de traders aangekochte energiestromen is momenteel onmogelijk. In dit verband kunnen ook problemen van vertrouwelijkheid opduiken. En ook al is het mogelijk om een globale verdeling te maken van de energiestromen over een periode van een jaar of een maand, is het onmogelijk, gezien het directe verschil tussen het productieprofiel en het profiel van de afzonderlijke consumenten, om de aard van de verbruikte elektriciteit te preciseren.
- [58] Het voorstel werd volledig uitgewerkt in de context van het verleden: een enkele leverancier gedurende jaren en met facturatie achteraf. Bovendien houdt het geen

rekening of is het zelfs helemaal in strijd met de op de markt te verwachten ontwikkelingen.

- [59] Wat betreft de sensibilisering van de consumenten voor het REG, gaat het er in de eerste plaats om de relevante karakteristieken en herkenningcriteria van een spaarzame gebruiker te bepalen en te standaardiseren, zonder de persoonlijke levenssfeer van de consumenten aan te tasten.
- [60] Om redenen van efficiëntie en om onnodig hoge kosten te vermijden, zouden de gegevens betreffende de graaddagen, het type-verbruik en het spaarzaam verbruik "globaal" beschikbaar moeten zijn en niet individueel worden berekend voor elke leverancier. Deze algemene gegevens zouden moeten worden opgenomen in een speciale folder (met kostenbeheersing en aanpassing van de informaticaprogramma's) en niet op de facturen.
- [61] Het kan verwondering wekken dat er geen specifieke melding is van de bedragen verbonden aan de ODV, die in deze tekst niet nauwkeurig worden gedefinieerd (die met de dag toenemen en die worden aangevuld met de eisen vermeld in dit voorontwerp van KB), ongeacht of ze passen in het kader van sociale of van milieumaatregelen, noch van de specifieke taksen zoals de heffingen op het gebruik van het openbaar domein. De andere leden van de FRDO vrezen dat de kosten van deze verschillende ODV de van de liberalisering van de markt verwachte voordelen zullen opheffen.
- [62] In dezelfde geest maar zonder dat deze informatie wordt geïndividualiseerd per klant, zou de CREG in de toekomst moeten beschikken over een opsplitsing tussen de prijs van de voorziening zelf en de vervoer/verdeelkosten. Dit zou het mogelijk maken de nodige transparantie te garanderen in een geliberaliseerde energiemarkt, de toegepaste tarieven/prijzen te beoordelen en ze (op internationale schaal) te vergelijken. De resultaten van deze analyse zouden op een globale manier en aangepast aan de verschillende klanten moeten worden verspreid.
- [63] De vermelding van het bedrag van de laatste drie facturen per eenheidsprijs en in totaal is maar mogelijk indien de klant voor al zijn behoeften en tijdens de betrokken periode wordt bevoorrad door een enkele leverancier.
- [64] Gezien de omstandigheden, zijn de andere leden van de FRDO van mening dat er zeker geen sprake kan zijn een verruiming van het toepassingsgebied van het ontwerp-KB tot andere energiebronnen en tot andere categorieën van verbruikers.
- [65] Tenslotte moeten talrijke onnauwkeurigheden of incoherenties worden verbeterd, met name het ogenblik van verzending van de folder, de indruk die wordt gegeven door de auteurs van het ontwerp-KB dat het gebruik van dezelfde eenheid (kWh) voor het gas en voor de elektriciteit een betere vergelijkingsbasis zou geven terwijl ze in termen van energiepotentieel (zuiverheidsgraad, kwaliteit van de energie) totaal verschillend zijn (een kWh elektriciteit is grosso modo twee kWh gas waard).

Bijlagen

1. Aantal aanwezige en vertegenwoordigde stemgerechtigde leden op de algemene vergadering van 19 februari 2002

- 3 van de 4 voor- en ondervoorzitters
- de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming
- 4 van de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking
- de 2 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties die de belangen van verbruikers verdedigen
- 5 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties
- 5 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties
- de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten
- 5 van de 6 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus

Totaal: 32 van de 38 stemgerechtigde leden

2. Vergaderingen ter voorbereiding van dit advies

De werkgroep *productnormen* vergaderde op 8 en op 17 januari 2002 om dit advies voor te bereiden, in samenwerking met de leden van de werkgroep *energie en klimaat*

3. Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies

Stemgerechtigde leden en hun vertegenwoordigers

- Prof. Luc LAVRYSEN (Universiteit Gent, UG) – voorzitter
- Mme Delphine MISONNE (Facultés universitaires Saint Louis, FUSL) – ondervoorzister
- Dhr Roger AERTSENS (Federatie van de Chemische Industrie van België, Fedichem)
- Mme Isabelle CHAPUT (Fédération des Entreprises de Belgique, FEB)
- Mevr. Birgit FREMAULT (Verbond van Belgische Ondernemingen, VBO)
- Dhr Dirk KNAPEN (Bond Beter Leefmilieu, BBL)
- M. Jacques MALENGREAUX (Electrabel)
- Mme Anne PANNEELS (Fédération Générale du Travail de Belgique, FGTB)
- Mme Edilma QUINTANA (Centre National de Coopération au Développement, CNCD)
- Mevr. Lut SLABBINCK (Algemeen Christelijk Vakverbond van België, ACV)
- Dhr Paul VAN CAPPELLEN (Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties, OIVO)
- Dhr Luc VAN NUFFEL (Beroepsfederatie van producenten en verdelers van electriciteit in België, BFE)
- Prof. Jean-Pascal VAN YPERSELE (Université catholique de Louvain, UCL)
- Mevr. Lien VANWALLE (Universiteit Gent, UG)
- M. Stéphan VIS (Inter-Environnement Wallonie, IEW)

Secretariaat

- Monsieur Marc DEPOORTERE
- Mevrouw Stefanie HUGELIER